

Állami földprivatizáció – intézményesített földarablás (2015-2016.)

II. Megyei zárójelentések

az állami földprivatizációs rendszer valós értékeléséhez

Somogy megye

Időkeresztmetszet: 2016. szeptember 1.

Összeállította: Ángyán József¹

Készült: a Greenpeace Magyarország Egyesület támogatásával²

Mert: „Megismeritek az igazságot, és az igazság szabaddá tesz titeket!” (Jn. 8, 32.)

Ajánlás

Somogy megye – amely a 2015 novembere és 2016 júliusa között, három hullámban elárverezett 182 ezer hektár állami földterület közel 7%-át adja – földprivatizációs adatainak vizsgálata számos fontos szempontra rávilágít, és érdekes színekkel járul hozzá az országos összképhez.

Maga az a tény pl. ugyan nem egyedül álló, hogy tőkeerős árverezők kikiáltási áron, az európai földárak töredékéért szereznek meg nagy birtoktesteket, de az már szembetűnő, hogy Somogy megyében a hivatalosan közzétett tényadatok tanúsága szerint a 12.100 hektár elárverezett területből 7.200 hektár, az 570 db birtoktestből 402 db (70%) így került az árverési nyertesekhez. E megye adatai is igazolják, hogy alaptalanok azok a kormányzati állítások, amelyek szerint „*árversenyben kialakult piaci áron*” jutottak a nyertesek az állami földterületekhez. Valódi licitálás, árverseny csupán a birtoktestek kis hányadának árverésén alakult ki, ami vélhetően annak tulajdonítható, hogy

- az elárverezésre szánt területeket – bizonyára nem véletlenül – zömében olyan nagyméretű birtoktestek formájában hirdették meg, amelyek akár több százmillió forintos kikiáltási árával a valóban helyben élő, ténylegesen gazdálkodó családok bizonyosan nem rendelkeznek; másrészt
- az egyébként is kiszolgáltatott helyzetben lévő helyi gazdacsaládok nem vették a bátorságot, hogy az – egymás közt a földeket vélhetően előre leosztó – „*nagyurak*” ellenében, azok „*rosszallását*” kiváltva és ezzel a meglévő, kis gazdaságaikat is végveszélybe sodorva próbáljanak földhöz jutni.

Ez az a megye továbbá, ahol majdnem minden tízedik hektár elárverezett állami földterületet külföldi vagy külföldi származású kettős állampolgár nagybirtokosok (belgák, németek, olaszok, osztrákok) szereztek meg. Köztük vannak nagy agrárcégekben álló belga családi holding-vezetők éppen úgy, mint a 6.000 hektáros somogyi birtokkal rendelkező olasz multi-milliárdos divatdiktátor magyarországi olasz intézői, vagy éppen a Magyar Államtól 8.000 hektárt 90! évre bérbe kapó német bankárok cégének német vezetője, illetve magyarországi lakcímmel nem, ám – ausztriai lakhelyén önkormányzati képviselő feleségével közös – magyar céggel rendelkező osztrák állampolgár nyertes árverező.

Sajnos az sem példátlan, hogy politika-közeli rokonai, baráti gazdasági érdekkörök jutnak jelentős állami földterületekhez. Így azután, nem meglepő, hogy Somogyban is ott találjuk a nyertesek között pl. Kaposvár önkormányzatának FIDESZ frakcióvezetőjét éppen úgy, mint pl. Izsák – EU-forrásokból saját célra vadászházakat építtető akciójával „*elhíresült*”, nagybirtokos, vadász, lovas, „*trafikos*” és „*benzinkutas*”, Somogyban is „*vadászó*” – FIDESZ-es polgármesterének fiait is.

No és erre a megyére is jellemző, hogy az itt található nagy agrárcégek, vállalatcsoportok által bérelt állami földekből szemmel láthatóan jószereivel csak azokat a területeket bocsátotta az NFA árverésre, amelyeknek zömét azután e cégek vezetői/munkatársai és/vagy azok rokonai illetve strómanjai vásárolták meg, általában ugyancsak kikiáltási áron. A magánszemélyek esetében pedig Somogyban is általánosan jellemző megoldás, hogy a kedvezményezett kiválasztottak vagy cégeik előbb – 2012 és 2015 között – bérbe, majd 20 éves földbérlettel a zsebben most tulajdonba kapják az állami földeket.

¹Ángyán József: a SZIE ny. egyetemi tanára, az MTA doktora, a volt Vidékfejlesztési Minisztérium egykori (2010-2012.) parlamenti államtitkára

²Külön köszönet Rodics Katalinnak, a program menedzseléséért és az elemzések nyilvánosságának megteremtéséért, Mészáros Norbertnek és Virág Zsuzsának az adatok összegyűjtéséért, előrendezéséért és elemezhető formába hozásáért, továbbá Ács Sándornénak és Teichel Istvánnak az elemzéshez nyújtott információikért, tanácsaikért és az elemzések közreadásáért. Hálás köszönet a „*Kié legyen a föld?*”, az „*Átlátszó*”, a „*Greenfo*” valamint az „*Alfahír*” portáloknak, amelyek jelentéseimet teljes terjedelmükben közzéteszik, és mindazoknak, akik figyelem felhívással, kivonatos ismertetéssel, vagy másodközléssel segítik a „*szemek nyitogatását*”, az elemzéseimhez való hozzáférést a téma iránt érdeklődő, szélesebb közvélemény számára.

Nem lehet nem észrevenni azt sem, hogy a megye állami földterületeinek legnagyobb – részben külföldi – bérlőit nagyrészt elkerülte a privatizáció. Bérelt területeik (az olasz Benetton érdekeltségek, a német Braun bankár érdekeltségek, a Határőr Zrt., a Szukics-Maurer vagy pl. a Claessens érdekkörök cégei által bérelt tízezer hektárok) szinte egyáltalán nem kerültek kalapács alá. Mindez azt is jelenti, hogy változatlan – általában igen kedvező, számukra komoly versenyelőnyt biztosító – feltételekkel pl. akár 10 Ft/ha bérleti díjért, és akár évtizedeken keresztül (lásd pl. a német bankárok esetét a volt Nagybereki Állami Gazdasággal) továbbra is használhatják az állami földterületeket.

A Somogy megyei állami földprivatizációs zárójelentés – a hivatalosan közzétett adatok alapján és egyéb információs adatbázisokat is igénybe véve – mindezeket és számos egyéb szempontot is részletesen elemez, és igyekszik megmutatni a „*Földet a gazdáknak!*” program igazi megyei arcát. Ezzel a szándékkal, az igazság, a nyilvánosság és a tisztességes, jó akaratú emberek összefogásának erejében, valamint egy igazi nép- és vidékpárti fordulatban töretlenül bízva, szeretettel ajánlom a tényeken alapuló jelen megyei összeállításomat a szülőföldemen, „*Somogy-országban*” és azon kívül élő kortársaimnak éppen úgy, mint okulásul gyerekeinknek és unokáinknak, a tetteinket megítélő utókornak.

Gödöllő, 2017. február 15.

Ángyán József